

вѐра *ż* wiara
 вѐрба *ż* wierzba
 вѐрблюд *m* wielbłąd
 вѐрѣвка *ż* linka, sznur; **буksiрная** ~ linka holownicza
 вѐреница *ż* szereg, sznur
 вѐреск *m* wrzós
 вѐрительный *uwierzytelniający*
 вѐр|ить (~ю, ~ишь) *wierzyć*
 вѐрн|ость *ż* wierność; ~ый **1.** wierny;
2. dokładny, ~ **перевод** dokładny przekład
 вѐрн|уть (~у, ~ёшь) *zwrócić, oddać; kot powrót, powrócić; ~уться powrócić*
 вѐр|овать (~ую, ~уешь) *wierzyć, być wierzącym*
 вѐроисповѣдание *n* wyznanie
 вѐроятн|ость *ż* prawdopodobieństwo; ~ый prawdopodobny, przypuszczalny
 вѐрсия *ż* wersja
 вѐртел *m* rożen
 вѐр|тѣть (~чү, вѐртишь) *wiercić, kręcić, obracać*
 вѐртикаль *ż* pion; ~ный pionowy; **по** ~и pionowo
 вѐртолѣт *m* helikopter
 вѐрующий *m* wierzący
 вѐрфь *ż* stocznia
 вѐрх *m* wierzchołek, wierzch; ~хний górny; ~овный naczelny
 вѐршина *ż* szczyt, wierzchołek
 вѐс *m* ciężar, waga
 вѐселе|ть (~ю, ~ешь) *weseleć*
 вѐсел|ить (~ю, ~ишь) *weselić*
 вѐселиться *weselić się*
 вѐсѣлый *wesoły*
 вѐсенний *wiosenny*
 вѐсить (вѐшу, вѐсишь) *ważyć*
 вѐсна *ż* wiosna
 вѐснүш|ка *ż* pieg; ~чатый piegowaty
 вѐсомый *istotny*
 вѐсти (вѐдү, вѐдёшь) *prowadzić, wieść; ~ себя zachowywać się*

вѐстник *m* zwiastun
 вѐсть *ż* wiadomość, wieść
 вѐсы *lmn* waga
 вѐсь cały; wszystkie
 вѐсьма *bardzo, wiele*
 вѐтвь *ż* gałąź, konar
 вѐтер *m* wiatr
 вѐтеринар *m* weterynarz; ~ия *ż* weterynaria; ~ский weterynaryjny
 вѐтка *ż* gałązka
 вѐтреньый **1.** wietrzny; **2.** lekkomyślny
 вѐтрянка *ż* ospa wietrzna
 вѐтхий **1.** zniszczony; **2.** stary, ~ **Завѣт** Stary Testament
 вѐчер *m* wieczór
 вѐчеринка *ż* impreza
 вѐчерний *wieczorny, wieczorowy*
 вѐчн|ость *ż* wieczność; ~ый wieczny
 вѐшалка *ż* wieszak
 вѐша|ть (~ю, ~ешь) *wieszać*
 вѐщественн|ость *ż* materialność; ~ый materialny
 вѐшь *ż* rzecz
 вѐять (вѐю, вѐешь) *powiewać*
 вѐзд *w tył; ~ и вперѣд tam i z powrotem*
 вѐзаймно *nawzajem*
 вѐзаймный *wzajemny*
 вѐзаймодействие *n* współdziałanie
 вѐзаймодейств|овать (~ую, ~уешь) *współdziałać*
 вѐзаймы *tytułem pożyczki*
 вѐзбешѣнный *wściekły, rozwścieczony*
 вѐзбива|ть (~ю, ~ешь) *ubijać*
 вѐзбира|ться (~юсь, ~ешься) *wspinać, piąć się*
 вѐзбуха|ть (~ет) *pęcznieć; wzbierać*
 вѐзвѣшива|ть (~ю, ~ешь) *ważyć, zważyć*
 вѐзв|одить (~ожү, ~одишь) *zaprowadzać na górę*
 вѐзволнованный *przejęty, podniecony*
 вѐзгляд *m* pogląd, zdanie; spojrzenie, wzrok
 вѐзглядыва|ть (~ю, ~ешь) *spoglądać*

jamnik *m* такса

Japo|nia *ż* Япо́ния; **~nka** *ż* япо́нка,
~**ńczyk** *m* япо́нец; ~**ński** япо́нский

jarmark *m* ярмарка

jar|osz *m* вегетарианец; ~**ski**
вегетарианский

jarzeniówka *ż* лампа дневного света

jarzębina *ż* рябина

jarzyć się светиться, мерцать

jarzyna *ż* овощи

jasiek *m* думка, подушечка

jaskinia *ż* пещера

jaskółka *ż* ласточка

jaskra *ż med* глаукома

jaskrawy яркий

jasność *ż* 1. (*światła*) яркость;

2. (*wyraźność*) ясность

jasnowidz *m* ясновидящий

jasny 1. (*światło*) яркий, светлый;

2. (*wyraźny*) ясный, понятный,
чёткий; 3. (*kolor*) светлый; 4. (*włosy,*
cera) светлый

jastrząb *m* ястреб

jaszczurka *ż* ящерица

jaśmin *m* жасмин

jaśnieć светлеть

jaw: wyjść na ~ обнаружить,
выявиться, открыться

jaw|a: śnić na ~ie видеть сны на яву

jaw|ność *ż* явность, открытость,
гласность; ~**ny** 1. (*publiczny*)
открытый; 2. (*wyraźny*) явный

jazd|a *ż* (*samochodem*) езда на машине,
(*na koniu, rowerze*) езда на коне, езда
на велосипеде; ~**a konna** верховая
езда; **prawo ~y** водительские права;
nauka ~y автошкола; **rozkład ~y**
расписание движения

jazgot *m* грохот, треск; ~**ać** грохотать,
шуметь, трещать

jazz *m* джаз

jaźń *ż* личность, индивидуальность

jądro *n* 1. (*wnętrze*) ядро; 2. *med* яичко;
~**wy** ядерный

jąka|ć się заика́ться; ~**nie** *n* заика́ние

jątrzyć 1. (*rane*) береди́ть;

2. (*drażnić*) раздража́ть; дразни́ть,
беспоко́ить; ~ **się** возмуща́ться

jechać ехать

jed|en 1. (*pojedynczy*) один; 2. (*ten sam*)
один и тот же; ~**nym słowem** короче
говоря; **z ~nej strony..., z drugiej**
strony с одной стороны..., с другой
стороны

jednak однако; ~**owu** одинаковый

jednoczesny одновременный

jednoczyć объединя́ть

jedno: wszystko ~ всё равно;

~**dniowy** однодне́вный; ~**głośny**

единогла́сный, единоду́шный;

~**kierunkowy** односторо́нный; ~**lity**

одноро́дный, еди́ный; ~**myślny**

единогла́сный, единоду́шный;

~**osobowy** одноме́стный; ~**razowy**

1. (*pojedynczy*) разо́вый; 2. (*do*
jednorazowego użytku) одноразо́вый

jednoróżec *m* единорог

jednostajny однообра́зный,
равноме́рный

jednostka *ż* 1. (*osoba*) личност́ь,
индивидуум; 2. (*rzecz*) единица

jednostronny 1. (*ograniczony*)
односторо́нный; 2. (*obowiązujący w*
jedną stronę) односторо́нный

jedność *ż* единство

jednoznaczny однозначный

jedwab *m* шёлк; ~**ny** шёлково́ый; ~**isty**
шёлкови́стый

jedyna|czka *ż* единственна́я дочь; ~**k** *m*
единственны́й сын

jedynka *ż* 1. (*cyfra*) один; 2. (*stopień*)
единица, кол

jedyny единственны́й

jedzenie *n* 1. (*pożywienie*) еда, пища́;
2. (*czynność*) еда

jelen *m* олень

jelito *n* кишка́

jelczeć горкнуть

СОКРАЩЕНИЯ – skróty

а ар ar, a

АО акционерное общество spółka akcyjna, SA

АЭС атомная электростанция elektrownia atomowa

б-ка библиотека biblioteka

б-ца больница szpital

В. 1. восток wschód, wsch.; **2.** вольт wolt V

в. век wiek, w.

вв. века wieki, ww

ВО военный округ okręg wojskowy, OW

вуз высшее учебное заведение uczelnia wyższa

г грамм gram, g

г. 1. год rok, r.; **2.** город miasto; **3.** гора góra

г-жа госпожа pani

ГКО государственные краткосрочные облигации państwowe obligacje krótkoterminowe

гр. гражданин obywatel, ob.

ГУМ государственный универсальный магазин państwowy dom towarowy, „GUM” (PDT)

ГЭС гидроэлектрическая станция elektrownia wodna

д. деревня wieś

д-р 1. директор dyrektor, dyr.; **2.** доктор doktor habilitowany, dr hab

ЕАСТ Европейская ассоциация свободной торговли Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu, EFTA

ЕВС Европейская валютная система Europejski system walutowy

ЕС Европейский союз (Евросоюз) Unia Europejska, UE

ж/д железная дорога kolej

З. запад zachód, zach.

ЗАГС Отдел записи актов гражданского состояния Urząd Stanu Cywilnego, USC

ЗАО закрытое акционерное общество, spółka akcyjna niewystępująca na giełdzie

им. имени imienia, im.

и.о. исполняющий обязанности pełniący obowiązki, p. o.

и т. д. и так далее i tak dalej, itd.

и т. п. и тому подобное i tym podobne, itp.

кг килограмм kilogram, kg

КГБ Комитет государственной безопасности Komitet Bezpieczeństwa Państwa, KGB

км километр kilometr, km

коп. копейка kopiejka

л литр litr, l

М метр metro

м метр metr, m

I FONETYKA

— PODZIAŁ GŁOSEK

Samogłoski: а, о, у, э, и, ы

Litery: а, я; о, ё; у, ю; э, е; и; ы

Spółgłoski: б, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ч, ш, ц

Litery: б, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ч, ш, ц, щ

Półsamogłoska: й

— АКЦЕНТ

W języku polskim akcent pada zazwyczaj na przedostatnią sylabę, np.: *studio-wać, zajęcia, interesujący* itp. W języku rosyjskim natomiast akcent może padać na różne sylaby w wyrazie, jest to tzw. akcent swobodny. Nazywany jest również akcentem dynamicznym, gdyż polega on na wymawianiu z większą siłą samogłosek akcentowanych, z mniejszą – samogłosek nieakcentowanych.

Akcent:

- na ostatnią sylabę: студѐнт, игра́, уро́к;
- na przedostatnią sylabę: дире́ктор, умѐлый;
- na trzecią sylabę od końca: учи́лище, я́блоко, про́бовать;
- Niekiedy słowa rosyjskie mają nie jeden, a dwa i nawet więcej akcentów. Jeden z nich określany jest wtedy jako *główny*, a pozostałe jako *poboczne*, np. **автовѐломотогонки, четырёхъярусный**;
- Występują także wyrazy bez samodzielnego akcentu (enklityki i proklityki), które tworzą zestroje akcentowe ze słowami obok, np. **под окно́м** – czyt. [padaknóm].

■ РУХОМОŚĆ АКЦЕНТУ

- Akcent odróżnia poszczególne formy wyrazu o jednakowym lub podobnym brzmieniu¹, np.:

mianownik lp.	dopełniacz lp.	mianownik lm.
лицо́	лица́	лица́
море́	моря́	моря́
холод	холода́	холода́
игра́	игры́	игры́

¹ M. Froelichowa, M. Kwiatkowski, S. Laszewski, *Gramatyka języka rosyjskiego*, Warszawa 1972, s. 7.

при-	в, на, к	прийти́	в магази́н на ры́нок к ни́м	przybycie w okre- ślone miejsce lub do określonej osoby
у-	из, с, от, к	уйти́	из до́ма со стадио́на от друзе́й к ни́м	oddalenie się osoby od przedmiotu lub od innej osoby

W języku rosyjskim występują swoiste pary przyimkowe, które wyrażają ruch do i ruch od, np. przyimek **в** łączy się z **из** (Я иду́ **в** магази́н. – *Idę do sklepu*, ale: Я выхо́жу **из** магази́на. – *Wychodzę ze sklepu*), a przyimek **на** z przyimkiem **с** (Ма́ма идёт **на** рабо́ту. – *Mama idzie do pracy*, ale: Ма́ма возвра́щается **с** рабо́ты. – *Mama wraca z pracy*).

■ RÓŻNICE W ZWIĄZKU RZĄDU NIEKTÓRYCH CZASOWNIKÓW ROSYJSKICH I POLSKICH

DOPEŁNIACZ	<p>добиться́ (чего́?) – osiągnąć (co? – B.) достигнуть́ (чего́?) – osiągnąć (co? – B.) предостере́чь от (чего́?) – przestrzec (przed czym? – N.) ждать (чего́?) – czekać (na co? – B.) отка́заться (от чего́?) – odmówić (czego? – D.)</p>
CELOWNIK	<p>соде́йствовать (чему́?) – współdziałać (z czym? – N.) сле́довать (чему́?) – iść (za czym? – N.) меша́ть (чему́?) – przeszkadzać w (czym? – Msc.) стреми́ться к (чему́?) – dążyć (do czego? – D.) изме́нить (кому́?) – zdradzić (kogo? – B.) зайти́ (к кому́?) – wstąpić (do kogo? – D.) подойти́ (к кому́? к чему́?) – podejść do (czego? – D.) приви́каться (к кому́?) – przyzwyczajać się do (kogo? – D.) принадле́жать (кому́?) – należeć (do kogo? – D.) гото́виться (к чему́?) – przygotowywać się (do czego? – D.) звони́ть (кому́?) – dzwonić do (kogo? – D.) е́хать (к кому́? к чему́?) – jechać (do kogo? do czego? – D.) писа́ть (кому́?) – pisać (do kogo? – D.) обра́щаться (к кому́?) – zwracać się (do kogo? – D.) отпра́влять (кому́?) – wysyłać (do kogo? – D.) подни́маться (по чему́?) – wchodzić (po czym? – Msc.) прибли́жаться (к чему́?) – zbliżać się (do czego? – D.) радова́ться (чему́?) – cieszyć się (z czego? – D.) спусти́ться (по чему́?) – zejść (po czym? – Msc.) улыба́ться (кому́?) – uśmiechać się (do kogo? – D.) учи́ться (чему́?) – uczyć się (czego? – D.)</p>

■ NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANE WYPOWIEDZENIA W JĘZYKU ROSYJSKIM ■

■ PRZEDSTAWIANIE SIĘ

- Меня зовут... – *Mat na imię...*; Как Вас зовут? – *Jak pan/pani/wy ma(cie) na imię?*; Как тебя/её/его/их/зовут? – *Jak ty/ona/on/oni mają na imię?*
- Давайте познакомимся! – *Poznajmy się!*; Разрешите представиться. – *Państwo pozwolicie, że się przedstawię...* (w sytuacjach oficjalnych)

■ ZWRACANIE SIĘ DO OBCYCH OSÓB

- Будьте добры/любезны. – *Niech pan/pani będzie tak dobra/uprzejmy...*
- Скажите, пожалуйста... – *Czy mogłaby pani/mógłby pan powiedzieć...*
- Молодой человек! – *zwrot grzecznościowy do młodego człowieka;*
- Мальчик! – *zwrot grzecznościowy do chłopca;* Девушка – *do młodej kobiety, np. w sklepie.*

■ ROZMOWA TELEFONICZNA

- Алло! Это справочное бюро? – *Halo, czy to informacja?*
- Это ты, Катя? – *Czy to ty, Kasiu?*
- Я слушаю Вас. – *Slucham...*
- Вы ошиблись номером/ Вы неправильно набрали номер/ Вы не туда попали – *Pomyliła pani/pan numer/Pomyłka.*
- Ничего. – *Nic się nie stało (jako reakcja, gdy ktoś przeprosza za pomyłkę).*
- Его нет, что ему передать? – *Nie ma go, coś przekazać?*
- Я позвоню позже. – *Zadzwonię później.*
- У телефона Пётр. – *Przy telefonie Piotr.*
- Можно попросить Марту?/ Попросите, пожалуйста, Марту. – *Można poprosić Martę (do telefonu)? Bardzo proszę, niech pan/pani zawoł(a) Martę (do telefonu).*
- Спасибо за звонок. – *Dziękuję za telefon.*
- Созвонимся. – *Zdzwoniemy się.*
- Хорошо/ Плохо слышно. – *Dobrze/Źle słysząc (o połączeniu).*

■ POWITANIA/POŻEGNANIA

- Здравствуйте! – *Witajcie/witam pana/panią! lub Dzień dobry!*
- Доброе утро! – *Dzień dobry! (przed południem, rano);* Добрый день! – *Dzień dobry! (po południu)*
- Привет!/ Приветчик! – *Cześć!/ Siemano! (nieoficjalnie, do znajomego)*
- Добрый вечер! – *Dobry wieczór!*
- Спокойной ночи! – *Dobranoc!*